

Mål T-170/00

Förde-Reederei GmbH
mot
Europeiska unionens råd
och Europeiska gemenskapernas kommission

”Gemenskapens utomobligatoriska ansvar — Direktiv 92/12/EEG om allmänna regler för punktskattepliktiga varor — Skada som orsakats av att övergångsbestämmelserna avseende skattebefrielse för varor som fartygsresenärer förvärvar under sjöresa mellan två medlemsstater har upphört att gälla”

Förstainstansrättens dom (andra avdelningen) av den 20 februari 2002 . . . II- 518

Sammanfattning av domen

1. *Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Villkor — Normativ rättsakt som innefattar valet av ekonomisk politik — Tillräckligt klar överträdelse av en överordnad rättsregel som skyddar enskilda — Gemenslagslagstiftarens avskaffande av skattefriheten för varor som tillhandahålls vid passagerartrafik mellan medlemsstaterna — Gemenskapens ansvar — Omfattas inte (Artikel 288 andra stycket EG; rådets förordning 92/12, artikel 28)*

2. *Utomobligatoriskt skadeståndsansvar — Villkor — Gemenskapslagstiftarens avskaffande av skattefriheten för varor som tillhandahålls vid passagerartrafik mellan medlemsstaterna — Lagenlig rättsakt — Ovanlig och speciell skada föreligger inte — Gemenskapens ansvar — Omfattas inte*
(Artikel 288 andra stycket EG; rådets direktiv 92/12, artikel 28)

1. Tillämpningen genom normativa rättsakter av artikel 8 A i fördraget (införd genom Enhetsakten och senare ändrad till artikel 7 A i fördraget, nu artikel 14 EG i ändrad lydelse) i vilken det föreskrivs att "[d]en inre marknaden skall omfatta ett område utan inre gränser", är uppenbarligen föremål för ekonomisk-politiska val och gemenskapsinstitutionernas stora utrymme för skönsmässiga bedömningar, på det sättet att gemenskapens utomobligatoriska ansvar i detta avseende förutsätter en klar överträdelse av en överordnad rättsregel till skydd för enskilda, det vill säga att överträdelsen är allvarlig och uppenbar.

Detta ansvar kan inte göras gällande på grund av att rådet, i artikel 28 i direktiv 92/12 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor, har föreskrivit att skattefriheten för varor som tillhandahålls i passagerartrafik med flyg eller till sjöss mellan medlemsstaterna skall avskaffas, eller på grund av att kommissionen har underlåtit att ge rådet förslag om bibehållen skattefrihet. Avskaffandet utgör nämligen inte ett rättsstridigt handlande som medför skada för transportföretag inom gemenskapen som

bedriver färjetrafik med försäljning ombord av skattefria varor. Avskaffandet av den ifrågavarande skattefriheten på grund av att den strider mot principen om ett område utan inre gränser kan alltså inte anses vara behäftat med något fel, åtminstone inte med något allvarligt och uppenbart sådant, med hänsyn till att det inte finns några överordnade rättsregler inom det område utan inre fiskala gränser som upprättades genom Europeiska enhetsakten, där alla varor är belagda med punktskatt, som ålägger gemenskapslagstiftaren att koppla den omständigheten att ett fartyg passerar en nationell gräns till skattefrihet för varor som förvärvas under fartygstransporten. Principen om ett gemensamt område ger tvärtom lagstiftaren rätt att i skattehänseende behandla en sådan transport på samma sätt som en transport som uteslutande sker inom en och samma stat, där det inte heller förekommer några inre fiskala gränser eller någon skattefrihet i samband med transporter. Detsamma kan anföras i fråga om buss- eller tågtransporter inom gemenskapen. För dessa finns inte heller några bestämmelser om "skattefrihet".

(se punkterna 46—50 och 53)

2. En förutsättning för att ansvar för gemenskapen skall kunna göras gällande på grund av en lagenlig rättshandling, för det fall principen om gemenskapens skadeståndsansvar för ett sådant ansvar erkänns i gemenskapsrätten, är att det föreligger en "ovanlig" och "särskild" skada, som i detta avseende definieras som en särskild skada som påverkar en särskild kategori näringsidkare på ett opropor­tionerligt sätt. En ovanlig skada över­skrider gränserna för de ekonomiska risker som sammanhänger med verksamheterna inom den berörda sektorn utan att den rättsakt som givit upphov till den åberopade skadan är motiverad av ett allmänt ekonomiskt intresse.

När det gäller de två villkoren dels i form av rådets föreskrift i artikel 28 i direktiv 92/12 om allmänna regler för punktskattepliktiga varor och om innehav, flyttning och övervakning av sådana varor, att skattefriheten för varor som tillhandahålls i passagerar­trafik med flyg eller till sjöss mellan medlemsstaterna skall avskaffas, dels i form av kommissionens underlåtenhet

att ge rådet förslag om bibehållen skattefrihet, är dessa uppenbarligen inte uppfyllda av ett företag som till följd av avskaffandet av den ifrågava­rande skattefriheten har upphört med sin affärsverksamhet avseende färje­transporter inom gemenskapen med "skattefri" försäljning av varor ombord, i den mån företaget endast berörs av direktivet i sin objektiva egenskap av ekonomisk aktör som, efter det att övergångsbestämmelserna i artikel 28 i direktivet upphört att gälla, kunde bedriva näringsverksamhet på vilken direktivet var tillämpligt och på samma sätt som alla andra näringsidkare inom gemenskapen som ägnade sig åt samma typ av verksamhet, och i den mån som gränserna för de ekonomiska risker som samman­hänger med verksamheten inte över­skridits, när denna verksamhet var uppbyggd kring skattefrihet och den därmed var oundvikligen utsatt för risken att gemenskapen skulle komma att ändra skattelagstiftningen.

(se punkterna 56—59)